

Tisková zpráva

Hodnocení stavu životního prostředí – květen 2018

- ⊗ O informace týkající se životního prostředí v ČR se zajímají téměř tři pětiny (57 %) české veřejnosti, oproti tomu 43 % dotázaných se o tyto informace nezajímá.
- ⊗ U české veřejnosti převažuje mínění, že informací o stavu životního prostředí v ČR je nedostatek (54 %), zatímco pro dvě pětiny (40 %) dotázaných je těchto informací dostatek.
- ⊗ Z hlediska stavu životního prostředí lépe hodnotí respondenti životní prostředí v místě svého bydliště (74 %) oproti celkovému stavu v ČR (66 %).
- ⊗ Spokojenost se stavem životního prostředí v obou případech stoupá s životní úrovní. Více nespokojeni jsou obecně lidé žijící ve městech, z hlediska rozložení do krajů především lidé z Prahy, Moravskoslezského a Ústeckého kraje.
- ⊗ Nejkladněji je vnímán stav kvality pitné vody (spokojeno 81 %, nespokojeno 18 %) a dostupnosti volné přírody (spokojeno 80 %, nespokojeno 20 %). Naopak nejhůře je hodnocena hustota silničního provozu (spokojeno 36 %, nespokojeno 64 %).

Zpracovala:

Radka Hanzlová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 583; e-mail: radka.hanzlova@soc.cas.cz

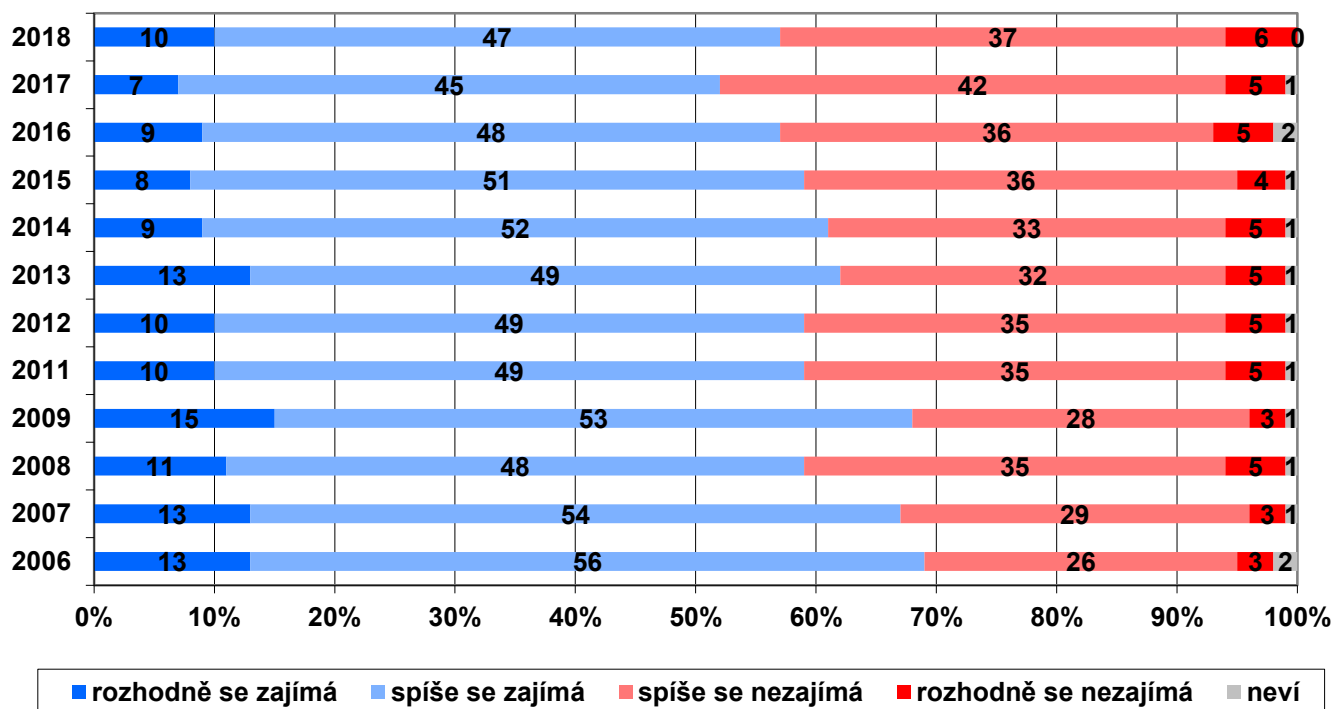

V rámci květnového šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zabývalo problematikou životního prostředí. Respondenti byli dotazováni na to, jak jsou spokojeni či nespokojeni se stavem životního prostředí v České republice a v místě svého bydliště, kde kromě celkového stavu hodnotili i některé konkrétní oblasti životního prostředí (např. čistotu ovzduší, kvalitu pitné vody, hustotu silničního provozu či úroveň světelného znečištění). Šetření dále zjišťovalo, zda se lidé zajímají či nezajímají o informace týkající se životního prostředí v ČR a zda je považují za dostatečné či nedostatečné.

Ze současného šetření vyplývá, že o informace týkající se životního prostředí v ČR se zajímají téměř tři pětiny české veřejnosti (57 %, z toho 47 % se „spíše zajímá“ a 10 % se „rozhodně zajímá“). Oproti tomu 43 % dotázaných uvedlo, že se o tyto informace nezajímá, když 37 % z nich se „spíše nezajímá“ a 6 % se „rozhodně nezajímá“. V porovnání s minulým šetřením z května 2017 se statisticky významně zvýšil (o 5 procentních bodů) podíl těch, kdo se zajímají o informace týkající se životního prostředí v ČR a zároveň poklesl (o 4 procentní body) podíl těch, kdo se o tyto informace nezajímají a tím se aktuálně naměřené hodnoty vrátily na úroveň z roku 2016. Z dlouhodobého časového srovnání (viz graf 1) však současná úroveň zájmu o toto téma zůstává jako jedna z nejnižších za celé sledované období, tedy od roku 2006.

Z hlediska sociodemografických charakteristik se zájem o životní prostředí v ČR zvyšuje se stoupajícím vzděláním. Rozdíly můžeme sledovat i dle životní úrovně, kdy dotázaní s deklarovanou špatnou životní úrovní se méně zajímají o toto téma.

Graf 1: Zájem o informace týkající se životního prostředí v ČR¹

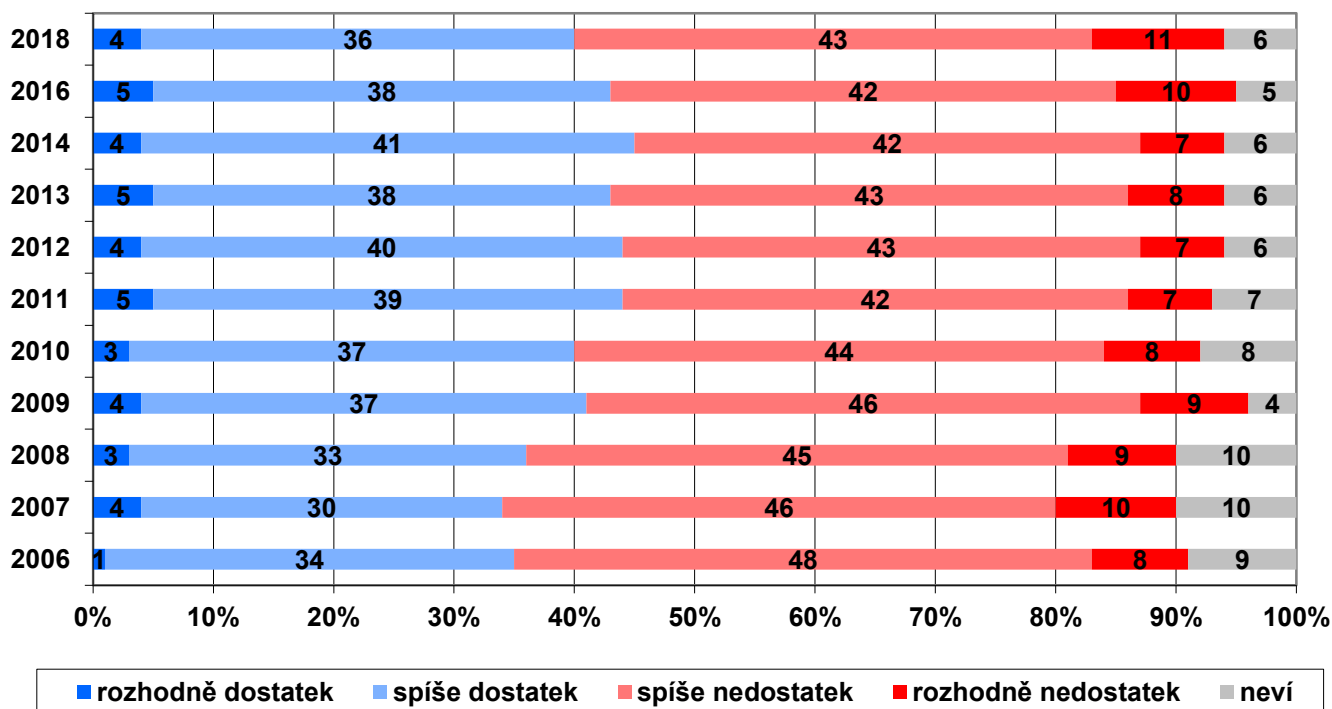
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud jde o hodnocení dostatku či nedostatku informací o stavu životního prostředí v ČR (graf 2), u české veřejnosti mírně převažuje mínění, že těchto informací je nedostatek. Konkrétně tento názor zastává více než polovina dotázaných (54 %, z toho 43 % spíše a 11 % rozhodně). Opačný názor, tedy že informací o stavu životního prostředí v ČR je dostatek, vyjádřily dvě pětiny oslovených (40 %, z toho 36 % spíše a 4 % rozhodně). V porovnání s předchozím šetřením z května 2016 nedošlo v názorovém rozložení české veřejnosti k výraznějším změnám (posuny jsou v rámci statistické chyby), což ostatně platí pro celé období od roku 2009.

Z hlediska sociodemografických charakteristik, podobně jako v předcházející otázce, hodnocení dostatku informací roste se stoupajícím vzděláním a s rostoucí životní úrovní vlastní domácnosti.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o informace týkající se životního prostředí v České republice?“ Možnosti odpovědí: rozhodně se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, rozhodně se nezajímáte.

Graf 2: Hodnocení dostatku informací o stavu životního prostředí v ČR²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Spíše pro zajímavost v této souvislosti uvádíme tabulku, která kombinuje obě výše uvedené otázky a která dokládá jejich logickou provázanost, ale nejen tu. Jednoduše můžeme shrnout, že ti, kteří se o informace o životním prostředí zajímají, častěji uvádějí, že mají dostatek informací a naopak ti, kteří se o tyto informace nezajímají, jich mají nedostatek (to může být vnímáno nejen jako sebekritické přiznání, ale i obecně jako nedostatek informací). Nicméně i významná část respondentů, kteří se zajímají, pociťuje určitý nedostatek – konkrétně 41 % mezi těmi, kteří se „rozhodně zajímají“ a dokonce 50 % mezi těmi, kteří se „spíše zajímají“.

Tabulka 1: Dostatečnost informací podle míry zájmu o informace (řádková %)

	Rozhodně dostatek	Spíše dostatek	Spíše nedostatek	Rozhodně nedostatek	Neví	Celkem
Rozhodně zajímá	17	40	26	15	2	100
Spíše zajímá	3	44	43	7	3	100
Spíše nezajímá	1	28	51	11	9	100
Rozhodně nezajímá	5	16	37	31	11	100

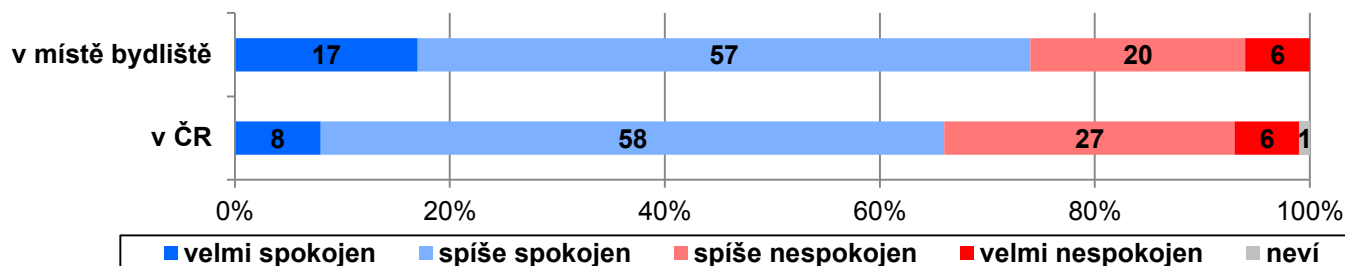
Pozn.: V tabulce není uvedeno třídění „neví“ u zájmu o informace, protože ji zvolilo málo respondentů.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Máte dostatek, či nedostatek informací o stavu životního prostředí v ČR?“ Možnosti odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

Z hlediska stavu životního prostředí lépe hodnotí respondenti situaci v místě svého bydliště oproti celkovému stavu v ČR. Spokojenost se stavem životního prostředí v místě bydliště vyjadřují necelé tři čtvrtiny (74 %) respondentů, v celé ČR pak dvě třetiny (66 %). Přibližně čtvrtina (26 %) dotázaných je nespokojena se stavem životního prostředí v místě svého bydliště, třetina (33 %) je nespokojena s životním prostředím v ČR.

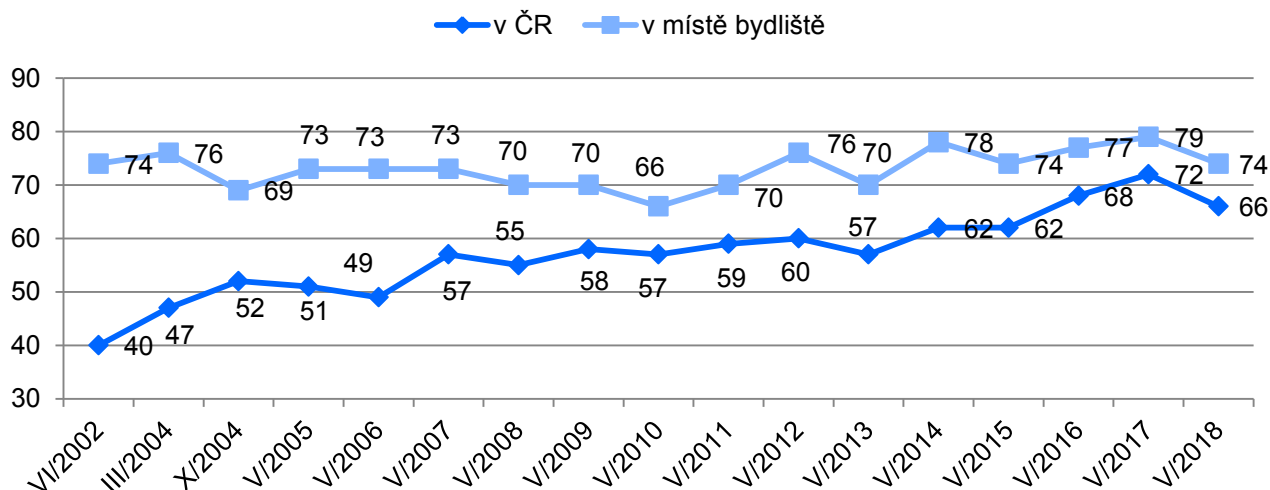
Graf 3: Hodnocení stavu životního prostředí v ČR a v místě bydliště (%)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Spokojenost se stavem životního prostředí v místě svého bydliště vyjadřují častěji ti, kteří jsou spokojeni s vlastním životem. Dále jsou více spokojeni obyvatelé Královéhradeckého a Libereckého kraje, méně naopak obyvatelé kraje Karlovarského a Moravskoslezského. Více nespokojeni jsou rovněž lidé žijící ve větších městech. Spokojenost se stavem životního prostředí v celé ČR stoupá s rostoucí životní úrovní domácnosti a rovněž se spokojeností s vlastním životem.

Graf 4: Spokojenost s životním prostředím v ČR a v místě bydliště – časové srovnání (%)

Pozn.: Součet podílů „velmi spokojen“ a „spíše spokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nespokojen“, „velmi nespokojen“ a „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

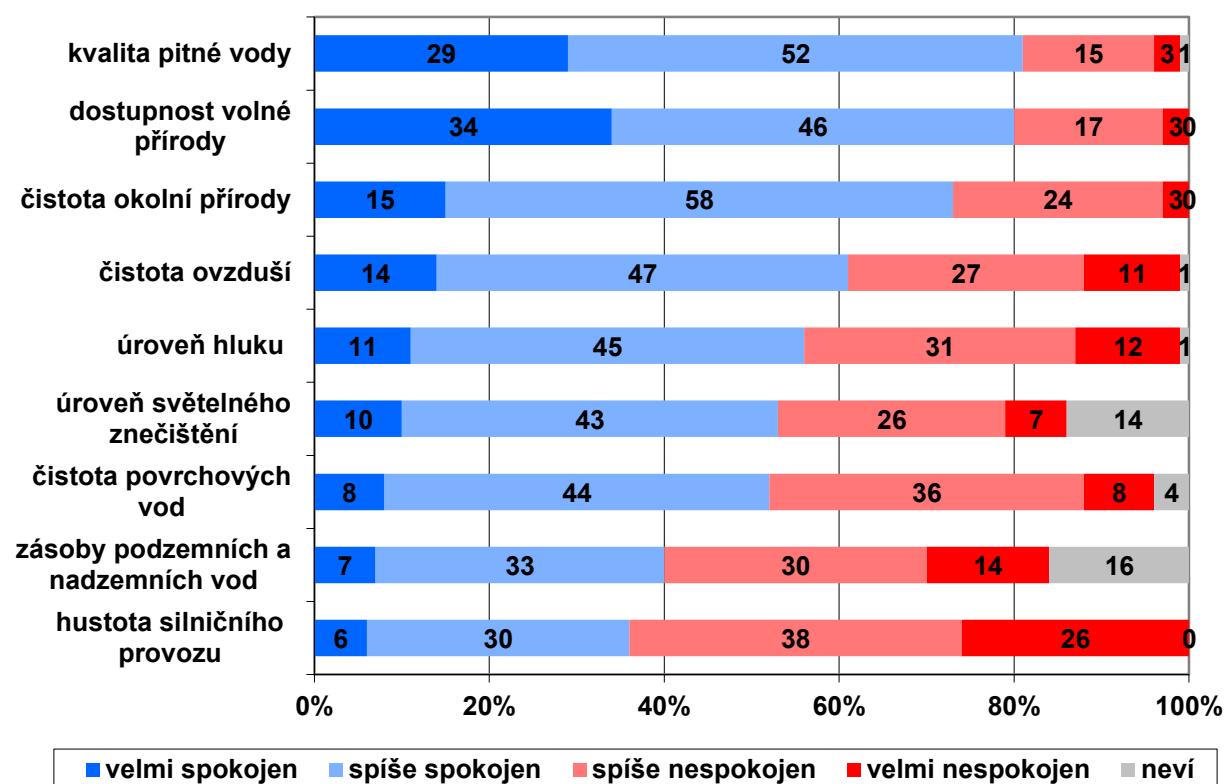
Časové srovnání ukazuje (viz graf 4), že spokojenost se stavem životního prostředí v místě svého bydliště vyjadřuje stabilně od počátku sledování v roce 2002 více než 70 % dotázaných, vyjma roku 2004 a 2010, kdy podíl mírně poklesl pod tuto úroveň. Od května 2015 postupně stoupal podíl spokojených občanů, který v roce 2017 dosáhl svého dosavadního maxima (79 %). Nicméně aktuální šetření růst nepotvrdilo, neboť podíl spokojených poklesl o 5

³ Znění otázky: „Jak jste spokojen s životním prostředím v naší republice celkově a ve vašem bydlišti?“

procentních bodů a až následující šetření ukáže, zda se jedná o pouhou odchylku nebo o nový nastupující trend. Spokojenost se stavem životního prostředí v celé ČR od počátku sledování v roce 2002 postupně s mírnými odchylkami rostla až do roku 2017, kdy dosáhla svého dosavadního maxima (nárůst od roku 2002 o 32 procentních bodů na 72 %), nicméně v aktuálním šetření jsme, podobně jako u spokojenosti se stavem životního prostředí v místě bydliště, zaznamenali snížení podílu spokojených občanů (o 6 procentních bodů). Z grafu dále vidíme, že životní prostředí v celé ČR je dlouhodobě hodnoceno respondenty jako horší oproti životnímu prostředí v místě jejich bydliště.

Pokud jde o hodnocení stavu životního prostředí v místě bydliště dotázaných, kromě celkového pohledu na něj šetření podrobněji zjišťovalo i názory na některé jeho konkrétní oblasti.⁴

Graf 5: Spokojenost s vybranými oblastmi životního prostředí v místě bydliště (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Obecně u většiny položek převládá spokojenost nad nespokojeností, výjimkou je hustota silničního provozu (nespokojeno 64 % dotázaných, z toho 38 % „rozhodně“ a 26 % „spíše“) a zásoby podzemních a nadzemních vod (nespokojeno 44 % dotázaných, z toho 30 % „rozhodně“ a 14 % „spíše“). Nejlépe hodnocenými oblastmi v tomto směru jsou kvalita pitné vody (spokojeno 81 %, nespokojeno 18 %) a dostupnost volné přírody (spokojeno 80 %, nespokojeno 20 %). Necelé tři čtvrtiny (73 %) hodnotí kladně čistotu okolní přírody, více než tři pětiny (61 %) jsou spokojeny s čistotou ovzduší a necelé tři pětiny (56 %) s úrovní hluku. Nadpoloviční většina kladně hodnotí také úroveň světelného znečištění (spokojeno 53 %) a čistotu povrchových vod (spokojeno 52 %). Jak již bylo poznamenáno, se zásobami podzemních a nadzemních vod a hustotou silničního provozu je spokojena méně než polovina dotázaných (40 % v případě zásob podzemních a nadzemních vod a 36 % v případě hustoty silničního provozu). Zároveň je třeba poznamenat, že na položky úroveň světelného znečištění a zásoby podzemních a

⁴ Znění otázky: „Nakolik jste v místě Vašeho bydliště spokojen, či nespokojen a) s čistotou okolní přírody, b) s dostupností volné přírody, c) s čistotou ovzduší, d) s čistotou povrchových vod (rybníků, řek, vodních nádrží), e) s kvalitou pitné vody, f) s úrovní hluku, g) s hustotou silničního provozu, h) s úrovní světelného znečištění, i) se zásobami podzemních a nadzemních vod?“ Možnosti odpovědí: velmi spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen.

nadzemních vod, které byly do aktuálního šetření zařazeny poprvé, nedokázala odpovědět přibližně sedmina dotázaných, což je v porovnání s ostatními položkami výrazně více.

Další charakteristiky respondentů ukazují, že obecně lépe hodnotí oblasti životního prostředí v místě svého bydliště lidé s deklarovanou dobrou životní úrovní vlastní domácnosti. S těmito oblastmi jsou pak více spokojeni i lidé, kteří žijí na vesnici oproti dotázaným z města, a to ve všech případech kromě kvality pitné vody a zásob podzemních a nadzemních vod, kde se tyto rozdíly výrazněji neprojevují. Nejvýraznější rozdíl mezi respondenty z měst a vesnic vidíme v případě hodnocení čistoty ovzduší a dostupnosti volné přírody, kde rozdíly dosahují více než 30 procentních bodů (viz tabulku 2).

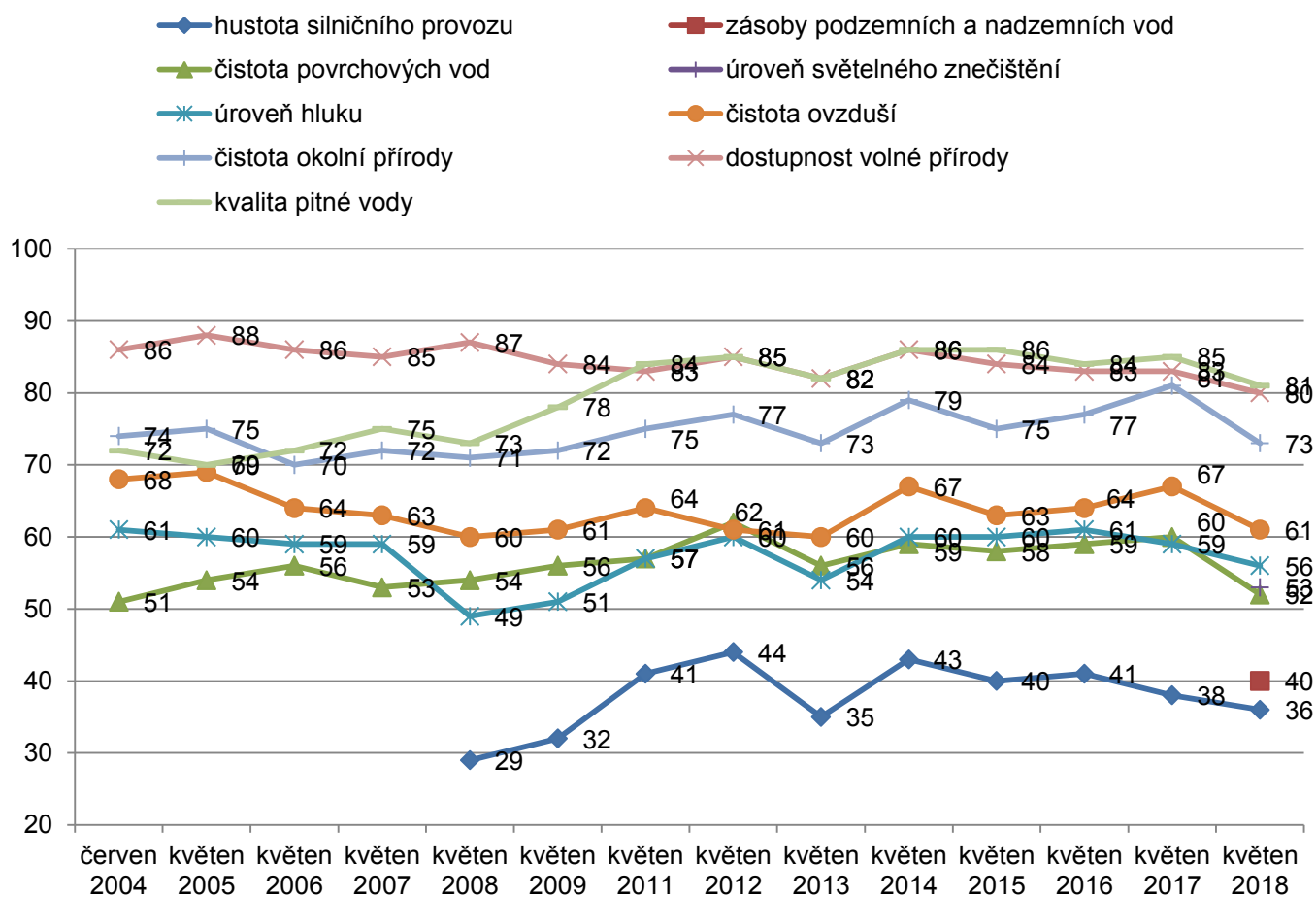
Tabulka 2: Hodnocení ekologické situace v místě bydliště podle velikosti obce – podíly součtu odpovědi „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“ (v %)

	Velké město	Předměstí	Středně velké město	Malé město	Velká vesnice	Malá vesnice
Čistota okolní přírody	65	70	72	76	81	77
Dostupnost volné přírody	61	94	83	86	91	89
Čistota ovzduší	42	61	53	72	80	73
Čistota povrchových vod	45	70	48	57	62	47
Kvalita pitné vody	85	85	81	75	88	78
Úroveň hluku	44	48	56	62	62	69
Hustota silničního provozu	25	30	28	45	45	51
Úroveň světelného znečištění	44	55	58	51	60	59
Zásoby podzemních a nadzemních vod	40	39	43	41	40	39

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 12. – 24. 5. 2018, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z časového srovnání (graf 6) vidíme, že oproti minulému šetření z května 2017 došlo u většiny sledovaných oblastí ke statisticky významným změnám, především k poklesu souhlasících. Konkrétně u čistoty povrchových vod (o 8 procentních bodů), u čistoty okolní přírody (o 7 procentních bodů), u čistoty ovzduší (o 6 procentních bodů) a kvality pitné vody (o 4 procentní body). Pohled na dlouhodobý vývoj ukazuje, že respondenti jsou nejvíce spokojeni s dostupností volné přírody a kvalitou pitné vody, kdy se podíly spokojených pohybují stabilně okolo 80 % (u kvality pitné vody od roku 2011). V případě čistoty okolní přírody je hodnocení v čase stabilní a pohybuje se v úrovni tří čtvrtin dotázaných. Poměrně stabilní je i hodnocení čistoty ovzduší, které se ve sledovaném období pohybuje mezi 60 až 70 %. S úrovní hluku v místě bydliště byly v letech 2014 až 2017 spokojeny zhruba tři pětiny občanů, přičemž v aktuálním šetření podíl spokojených mírně klesl na úroveň 56 % dotázaných, nicméně největší propad jsme zaznamenali v květnu 2008, kdy spokojenost poklesla o 10 procentních bodů (z 59 % na 49 %) a poprvé nedosáhla nadpoloviční většiny. V případě čistoty povrchových vod je hodnocení také poměrně stabilní v čase a pohybuje se ve sledovaném časovém úseku mezi 50 % až 60 %, přičemž aktuální výsledek 52 % je druhý nejnižší od počátku sledování (nejméně 51 % v roce 2004). Obecně můžeme konstatovat, že s většinou sledovaných oblastí životního prostředí v místě bydliště je dlouhodobě spokojena polovina a více občanů. Výjimkou je hustota silničního provozu, se kterou je dlouhodobě spokojena méně jak polovina občanů. Nejvýraznější pak byla nespokojenost s touto oblastí v květnu 2008, kdy spokojenost vyjádřilo 29 % respondentů. Do aktuálního šetření byly nově zařazeny 2 položky: úroveň světelného znečištění, se kterou je spokojena více než polovina dotázaných (53 %) a také zásoby podzemních a nadzemních vod, které kladně hodnotí dvě pětiny (40 %) oslovených.

Graf 6: Hodnocení ekologické situace v místě bydliště – časové srovnání podílu spokojených (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>12. - 24. 5. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1008</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>227</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OE.3, OE.27, OE.32, OE.33</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>OE180626</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>26. června 2018</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Radka Hanzlová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
